

بذکر است مجلس

سورت مشروح روز سه شنبه ۱۶ تیر ماه ۱۳۲۱

فهرست مطالب :

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - سؤال آقایان فرمانفرمایان و روحی و بهبهانی راجع به خواربار و جواب دولت
- ۳ - معرفی آقای مهدی فرخ بوزارت کشور از طرف آقای بهبهانی
- ۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس دو ساعت و ربع پیش از ظهر بریاست آقای اسفندیاری تشکیل گردید

سورت مجلس روز یکشنبه ۱۴ تیر ماه را آقای (طوسی) منشی قرائت نمودند

میکنم بفرمایند برای روز پنجشنبه بیسایند جواب سؤال بنده را بدهند

۱ - تصویب صورت مجلس | رئیس - در صورت مجلس نظری ایست ؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس تصویب شد . رئیس آقای روحی

وزیر دارائی - سؤالی آقای روحی چندی قبل از بنده فرمودند راجع به خواربار و بعد هم متعاقب شرحی که از طرف آقای نخست وزیر بهجناب آقای اسفندیاری رئیس مجلس عرض شده بود یک جوابی از ایشان رسیده بود و مرقوم داشته بودند که مجلس مایل است توضیحات در باره خواربار را در جلسه خصوصی بشنود مخصوصاً قید کرده بودند روزی باشد که جلسه علنی هم نباشد (صحیح است) بعد در جوابی که از طرف آقای نخست وزیر خدمتشان عرض شد روز چهارشنبه

بنده قسم این بود که از مقام ریاست تذکر بدهند به آقای نخست وزیر راجع به سؤالی که بنده کرده بودم بمجلس شریف بیاورند در جلسه آتی جواب بدهند حالا آقای وزیر دارائی که شریف دارند نمکن است توضیحات کافی در این قسمت بفرمایند که آیا دولت قادر است و توانائی دارد از اینکه آن کشور را تأمین کند یا نه بنده در این زمینه سؤال کردم توجه هم نمیکنند استدعا

(مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

این مذاکرات مشروح شصت و هفتمین جلسه از سیزدهمین دوره قانون گذاری

اداره نند نویسی و تحریر صورت مجلس

اسامی غائبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده :

غائبین با اجازه : آقایان دکتر ضیاء - طاطمی . غائبین بی اجازه : آقایان تولیت - ذوالقدر - اکبر - حمزه تاش - مهدب - مؤید نوامی - آصف - صادق وزیری - شهابنک - امامی .

را برای دادن این جواب معین کردند متعاقب آن سؤالی از طرف آقای بهبهانی شده بود که آراهم برای آقای نخست وزیر فرستادند در آنجا هم راجع به سه موضوع سؤال شده بود یکیش راجع بخواربار بود و قرار بود اینطور بشود که آقای نخست وزیر اینجا تشریف داشته باشند و مطلب حل شود ولی اگر میل مجلس این است که در جلسه علنی جواب عرض شود بنده حاضر هستم و اگر میل مجلس چنانکه آقای رئیس مجلس مرقوم فرموده اند این است که در جلسه خصوصی باشد بسته بتمایل مجلس است بهر صورت اگر مایل هستند بنده الان حاضر هستم راجع بخواربار جواب عرض کنم و بعد هم در موقع خودش راجع به سؤالات دیگر عرض کنم.

طیابصائبی - بفرمائید آقا در جلسه علنی.

۳- سؤال آقای فرمانفرمائیان و روحی و بهبهانی راجع به خواربار و جواب دولت

رئیس - آقای فرمانفرمائیان

فرمانفرمائیان - بنده از چندی قبل سؤالی از آقای وزیر دارائی کرده بودم راجع بوجوهائی است که از شهرداری تبریز گرفته شده بود و آن وجوهات در چندی قبل در شهر یورماه قبل بطهران فرستاده شده است این وجوهات مطابق قانون متعلق است بشهرداری تبریز و این وجوه حاصل میشود از عوائد نوسابه تفاوت نان و تفاوت حاصله از تثبیت و غیره که مطابق قوانین موضوعه در همه نقاط اختصاص بشهرداری ها پیدا میکنند و هیچ معمول نیست بعوائد مملکتی و به جمع خزانه مملکت وارد بشود و در مقابل این عوائد نهادنی شهرداری دارد مصارفی دارد مخصوصاً این عوائد در دسترس اداره شهرداری که نیست مشکلاتی حاصل کرده بود علی الخصوص در این موقع تصور میکنم در این قسمت خود آقای وزیر دارائی کاملاً مستحضر هستند و سابقه دارند اطلاعاتی هم البته از خود محل برای هیئت دولت رسیده بوده است اینست که مدتی است این سؤال را بنده کرده ام و تمنی کرده ام در این باب توضیحاتی بفرمایند که همه مستحضر باشند که چگونگی امر از چه قرار بوده است

بعموم باشد و وقتی از طرف یکی از نمایندگان بشود توضیحاتی در اطراف آن موضوع از طرف وزیر وقت ، وزیر مربوط بشود خود آن سؤال و جواب اسباب روشن شدن مطلب و راحتی خاطرها است و این فرق در معطالت هست که در جلسات خصوصی هر چه سؤال شود و جواب داده شود با اطلاع عامه نمیرسد بعکس در مجلس علنی سؤال و جواب که میشود به اطلاع عامه میرسد این هم عقیده خودم است با وجود این باز هم تسلیم رأی رفقا هستم هر چه را که همه تصویب میکنند بنده هم اطاعت میکنم.

وزیر دارائی - بنده هم بیشتر میل دارم در جلسه علنی

تبرایضی کرده باشم باین جهت اگر نظری نیست حالا حاضر جواب عرض کنم.

رئیس - آقای روحی.

روحی - عرض کنم چیزی که مورد توجه قاطبه اهالی کشور است موضوع خواربار است آقای وزیر دارائی بخوبی بخاطر دارند که الا این شاید بعضی جاها محصول عجل آمده و بعضی جاها شاید یکماه بدست روز دیگر برداشت محصول بشود ولی مردم اگر انقدر بطور کلی از دو جهت یکی اینکه آیا در این زمستان سیاه و تاریک آینده نان مردم تأمین شده است یا خیر؟ دولت میتواند این کار را انجام بکند یا نه؟ بنده باین طرز جواب گفتم که اقدامات شده است و همه در فکر هستیم و وسایلی فراهم شده است شخصاً اقتناع امیشوم باین دولتی باید صریحاً در پشت این تریبون جواب بگویند که من ارزاق یکسال را تهیه کرده ام و مجلس هم باید هیچگونه انگرانی نداشته باشد ماها در پیشگاه مردم آقای وزیر دارائی مسئول هستیم! پس فردا مجلس مورد عتاب و خطاب جامعه خواهد بود که موقع و فرصت را از دست دادید و باین روز سیاه مملکت را نشانید امروز اول کار است. شما هر قانونی که می خواستید مجلس برای شما تصویب کرد هر اختیاری که میخواستید مجلس با اختیار شما گذاشت شما چه اقدامی کردید راجع به خواربار چه عملی اندیشیدید و از این قانون احتمالاً جز کمیسیون چه استفاده کردید و چه نتیجه برای

مردم آوردید. موضوع میوه امسال بتصدیق تمام زارعین و باغدارها و مالکین بهترین سال میوه ایران بوده است همین جاهائی که پارسال يك برابر محصول داده امسال ده برابر محصول داده است و هنوز آقا چهار تا بچه گرسنه و فقیر واقعا توانائی اینکه خیاز سبز را باین فراوانی بخزند ندارند. آقا باید جلو گیری کرد باید نگذاشت اینها خودسرانه بامردم رفتار کنند! امیشود يك كشوری را از حق طبیعی خودش محروم کرد. این يك قسمت از عرض بنده بود که میخواستم از طرف دولت جواب صریح داده شود و یکی دیگر مربوط به وقت است که باید از وقت استفاده کنند تا سلف بر گذشته بخورند و امروز این فرصتی که هست و کم بدست میآید دولت چه معامله میکنند و چه چاره ای اندیشیده است؟ این را صریحاً بمن جواب بدهند، یکی دیگر عرض مهمتر بنده جلو گیری از رفتن خواربار از کشور است بنده میخواستم ببینم دولت در این باب چه اندیشیده است با این مرزهای عریض و طویلی که داریم چه فکر کرده است و چه اقدامی خواهد کرد که خواربار از کشور ما قاچاق و بسایر امشروع خارج نشود این قسمت هم خیلی مهم است و میخواستم دولت جواب بدهد. آقایان شاید با اطلاع داشته باشند امسال محصول خراسان آذربایجان و خیلی از قسمت های مملکت رضایتبخش است همینطور هم در جنوب اصفهان محصولش میگویند خوب است آنها جائی که يك قدری انگرانی هست در درجه اول فارس و بعد هم کرمان که بایستی جنس آنها را از هر کجایی شده است تأمین کنند میخواستم بدانم آیا وسایلی فراهم کرده اند که بتوانند از جهات اربعه کشور از جهات چهار گانه با آنها بکنند چنانکه تنگدستی و بیچارگی برای مردم باقی نماند؟ یکی دیگر از عرایض بنده موضوع وسایط نقلیه است که آنها مرتبط بخواربار است ما شنیدیم که با صد و پنجاه یا پانصد و شصت اتومبیل در اختیار مأمورین دولت است در کمیسیون بودجه بدقت رسیدگی شد که برای این اتومبیلها میتواند يك اطافهائی در همینجا بسازند هر کدام خیلی هم که کوچک باشد يك تن اقل بکنند حمل کنند این آقایانی

که در این اتوموبیلها سواری گردانند یکی دوسه ماه از این کار صرفنظر بکنند بفتح کشور و بسامدات کشور از این کار بگذرند و اینقدر تنگی وسایل نقلیه را فراهم نیارند و امروز این اتوموبیلها را برای حمل خواربار بکار ببرند امروز روز اتوموبیل سوار شدن و بشکار رفتن و گردش نیست امروز باید سعی کنیم خواربار را برسانیم و از این راه حقیقه نتیجه ببریم و مردم را در رفاه بگذاریم امیدانم برای این هم دولت چاره ای اندیشیده است و بسفر دا بیک تنگی و بیچارگی نخواهد افتاد که هیچ مجال برایش باقی نماند و بایستی هر چه زودتر چاره بکنند. یکی دیگر از عرایض بنده قانون وام و اجاره است دولت آقا اینجا بیاناتی کرد ما هم خیلی خوشوقت شدیم که دولت بزرگی مثل امریکای شمالی دولت عظیمی که همیشه توجه به ملل شرق مخصوصاً بیش از همه جا داشته است و با ما هم بیش از همه روابط فرهنگی و سیاسی و اقتصادی داشته است از این قانون دولت چه استفاده کردم است در اینجا گفته شد که آنها بشما چه کمک خواهند کرد و چه نتایجی ما از این قانون میگیریم امروز کوچکترین نتیجه را ندیده ایم اگر امروز دولت امریکای شمالی بتواند دو هزار اتوموبیل کامیون بماند بدهند هیچ برای اوگرایی نیست ما هم میتوانیم برای حمل و نقل و مصارف دیگر بکار ببریم همینطور موضوع لاستیک فرق نمیکند یک مرتبه ده هزار پازنده هزار حلقه لاستیک بماند کمک بکنند ما چرخهای اقتصادی خودمان را میتوانیم راه بیندازیم و کمتر در زحمت خواهیم بود بنده خواستم بدانم که از قانون وام و اجاره ما تا کون چه نتیجه ای گرفته ایم و در آینده چه نتایجی خواهیم گرفت اگر این را هم اینجا اظهار میفرمودند خیلی بنده بنوبه خود تشکر می کردم بعد میخواستیم عرض کنیم آقای نخست وزیر حضرتعالی یک مرد شریف ملی هستیم سرکار از طبقه آن اشرافی که سابقاً در این مملکت وجود داشته اند و همه اش منافع خودشان را میخواستند بستانند و کابینه شما هم بیشتر از یک عناصر ملی و عناصری هستند که از توده و جامعه بیرون

آمده اند شما باید بیش از هر کس بفکر جامعه باشید ما منتظر بودیم شما بیش از این کار بکنید خدمت بکنید بیش از این موفق بشوید که ما شنویم یکمرتبه در شیراز روزی پازنده نفر از گرسنگی میمیرند و آنوقت بگویند در بوشهر گندم هست و وسیله نقلیه نیست آقا همین اتوموبیلها را مال هر کس هست میتواند بگیرد شما با این قانون هر کاری میتوانید بکنید. کی جلو شما را گرفت مجلس پشتیبان شما بود و از شما تأیید کرد شما هر نظری که دارید اجرا کنید کسی جلوی گیری از نظر شما نمیکند شما کارهایی که باید بکنید مطابق قانون اختیار دارید میتوانید رفاهیت مردم را فراهم کنید تا مردم در این موقع در تنگی نباشند.

نخست وزیر - چون لازم بود برای وزارت کشور وزیری تعیین بشود که بتواند در استاها و شهرستاهای مخصوصاً مسافرت کند و مراقبت در روش عمومی بکند و هم چنین در قسمت خواربار در ولایات تفهیش هالی بکند و موجبات تسهیل کار را فراهم بکند لذا آقای فرخ را باین سمت معرفی میکنم. (بعضی از نمایندگان - مبارک است) سوالات دیگری هم که شده است اگر چه من تقاضی داشتم این سوالات بماند برای بعد حالا که آمدم دیدم این سوالات شده سؤالی راجع به خواربار آقای روحی کرده بودند و در این باب سؤالی هم آقای بهبهانی در جلسه گذشته کرده بودند باین قسمت البته آقای وزیر دارائی جواب خواهند داد راجع بسؤالات دیگر هم اگر وقت شد امروز و الا در جلسه دیگر دولت حاضر است جواب بدهد

رئیس - آقای بهبهانی

بهبهانی - بنده تصور میکنم اجازه بدهند آقای وزیر مالیه جواب بدهند شاید آقایان را قانع کنند و اگر جواب دادند و کسی دیگر باز مطالبی داشت عرض بکنند

وزیر دارائی - عرض کنم بنده خیلی خوشوقتم این موقع پیش آمد که صحبتی و توضیحانی که در این مدت تقریباً چهار ماه چند روز کم است که این دولت متصدی امر بوده است بر عرض آقایان نمایندگان برسانم و باین

وسيله مردم هم مستحضر بشوند. عرض کنم حضورتان از روزی که این دولت به مجلس شورای ملی معرفی شد و اظهار اعتماد فرمودند و مشغول کار شد موقمی بود که در کشور از جهت خواربار در نهایت مضیقه بود علتش هم این بود که در سال ۱۳۲۰ در شهریور ماه که موقع برداشت محصول و متعاقب آن هم کشت بود بواسطه وقایعی که البته شرحش لازم نیست برای آقایان عرض کنم که دولت در آن موقع موفق شده بود که جنس جمع آوری کند و نه بعد از آن موقع بواسطه حوادث و وقایعی که در کشور بود مردم نتوانسته بودند برای امسال بقدر عادی زراعت بکنند بنده یک ارقامی دارم البته میخواهم سر آقایان را بوسیله ارقام درد بیاورم ولی مختصرش را عرض میکنم مثلاً در اول سال هیجده که خود بنده آنوقت متصدی وزارت دارائی بودم موجودی ما در انبار در حدود صد و شصت و چهار هزار و پانصد و سیزده تن بود یا بعبارت اخیری اگر بخروار آقایان بهتر آشنا باشند در حدود پانصد هزار خروارها در انبار جنس داشتیم و البته دولتی که در اول سال دو انبار هایش قریب نیم میلیون خروار گندم داشته باشد آن دولت در رفاه است خیالش راحت است میتواند کارهایش را بکند ضمناً هم جنس بعد را وصول کند و برای سال بعد بماند ولی دولت ما وقتی آمد در اسفند میتوانم عرض کنم شاید یک چهار پنج هزار خروار از اینطرف و آنطرف با یک زحمتی توانستیم آن چهارماه را چه از جنسهائی که از خارج خریداری شده بود و چه از جنسهائی که از خود کشور وصول کردیم در این چهارماه آنوقت مملکت را برسانیم و برای اینکه آقایان از مقدار مصرف مملکت مستحضر باشند کافی است عرض کنم که تهران تنها در ماه متجاوز از بیست و پنج هزار خروار لازم دارد که چهار ماه تهران صد هزار خروار ما جنس داده ایم حالا شیراز همین وضعیت را داشته است اصفهان همین وضعیت را داشته است کرمان همین وضعیت را داشته است کم و بیش ما بهمه اینجاها یک مقداری رساندیم البته بنده صدیق میکنم که وضعیت وضعیت سال هیجده و سالهای معمولی بوده است که ما پانصد هزار خروار

داشته باشیم و بتوانیم بطور کافی بتمام شهرها برسانیم ولی آنقدری که توانستیم تقلاً کردیم تهیه کردیم بطوری که مردم بخور و امیر زندگی کردند خوب بعضی روزها در تهران انباشت خوب میشد یا بعضی جاها دیر میرسید و لسی طوری نبود که بطور کلی مردم بی نان باشند این طرزى بود که ما تا بحال کرده ایم. و اما اینکه چه خواهیم کرد: چون سؤال اول آقای روحی این بود که مردم نگرانند از دو جهت یکی اینکه دولت چه خواهد کرد و آیا دولت میتواند مطمئن بدهد که امسال تمام سال را ما جنس خواهیم داشت بطوری که مملکت در رفاه باشد این مختصر راجع بگذشته بود اما راجع به آینده بطوری که عرض کردم در شهریور ماه گذشته بواسطه اتفاقاتی که در پیش بود با اندازه کافی کشت شد معذک چون سال سال خوبی نبود تا اول بهار امیدواری اینطور بود باینکه کشت کم شده است معذک خوبی سال جبران بکنند متأسفانه باران کم آمد آقایان مستحضر هستند بهار در قسمتی از کشور ما باران کم آمده است که باین جهت مطابق گزارشاتی که ما داریم یک قسمتی از کشور محصول خوب نیست البته آقایان همه مستحضرند مثلاً بنادر جنوب و قسمتی از خوزستان و قسمتی از کرمان بلکه میشود گفت بکفست اعظم از کشور و هم چنین ولایات غربی آنجا باران نیامد و باین جهت محصول آنجاها کمتر شد اما خوشبختانه جبرانش از بعضی از ولایات دیگر شد مثلاً آذربایجان نسبتاً خوب بوده خراسان خوب بوده اطراف تهران خیلی خوب است بعضی ولایات هم متوسط است مثل اصفهان متوسط است با تجربه ای که بنده دارم در جمع آوری جنس میخواهم عرض کنم که اگر اشکال خارجی یعنی خارجی بیک بنده عرض میکنم خارج از کشور یعنی اشکالی پیدا نشود در امور مملکت و بحال طبیعی مملکت جریان داشته باشد بنده امیدوارم که با حمل و نقل جنس از جاهائی که جنس خوب دارد ما بتوانیم خودمان را تاخر من سال ۱۳۲۱ برسانیم ولی یک چیز هائی است که از حیطة اقتدار این دولت و هر دولتی که بعد بیاید خارج است و اگر واقعاً دولت بخواهد اینطور بعرض

مجلس برساند که حتماً اینطور میشود بنظر بنده اغفال است
 به آنها باید بگویند و نه مجلس شورای ملی باید باور بکند
 (صحیح است) این عواملی که در اختیار دولت هست (بنده
 نمیخواهم در این باب خیلی صحبت کرده باشم) اگر این
 عوامل حقیقه مساعد باشد البته برای ما مشکل است ولی این دولت
 البته سعی خواهد کرد هر کس هم که بعداً دولت تشکیل بدهد
 وظیفه دار همچو عملی است و البته باید هم بکند دولت فعلی
 هم مصمم است تا روزی که هست جدیت بکند و تمام
 اشکالاتی که در مقابل خواربار کشور است مرتفع بکند و
 وسایلی فراهم بکند اما در چه موفقیتش بعدی نیست که
 امروز بنده بگویم ما البته میل داریم کاملاً موفق بشویم و
 امیدوار هستیم که انشاء الله موفق باشیم ولی بنده نمیتوانم
 عرض کنم که این آرزوی ما تا چه حد انجام میشود ولی ما
 جدیت کرده ایم و امیدوار هستیم عمل چهار ماهه گذشته ما هم
 باطوری که عرض کردم شاهد آتی ما است آنچه که در چهار
 ماهه قبل کردیم شاید نمونه ای باشد از اینکه ما در آتی
 خواهیم کرد ولی این عوامل که حالا بنده بطور اشاره
 عرض کردم یکیش خوبی و بدی محصول است آقایان البته
 غالباً ملک دارند و این را اطلاع دارند میدانند تا وقتی که
 خرمن از زمین برداشته شود نمیشود گفت که این خرمن
 و محصول خوب بوده است یا بد مثلاً الآن پیش بینی میکنند
 که آذربایجان خوب است ولی بنده میدانم این خوبی
 تا چه اندازه با عمل تطبیق میکند ممکن است خوب باشد
 ممکن است خوب نباشد تا امروز میگفتند همدان خیلی بد است
 همین امروز تلگرافی آقای وزیر کشاورزی از همدان داشتند
 که بوسیله تلفون بمن اطلاع دادند که نماینده شان از آنجا
 باین شرح و بسطی اظهار کرده بود که وضع آطوری هم که
 در نظر گرفته شده بد نیست حالا باز ممکن است مخالفش در بیاید
 این است که این پیش بینی هایی که میشود با عمل خیلی
 فرق دارد بنا بر این که فرمودند آقای روحی و خواستند
 که در این جا بیان شود دولت خواهد توانست آذوقه کشور

را تا سال آینده کاملاً تأمین کند با این شرحی که بنده عرض
 کردم يك چنین حرف و صحبتی اگر این دولت یا هر دولت
 دیگری اگر بگوید اغفال مجلس خواهد بود ولی این دولت
 میتواند بگوید تمام وسائل لازمه را برای تأمین خواربار بکار
 خواهد برد و اگر غفلتی بشود حاضر است مسؤلیت آن را
 هم بعهده بگیرد تا این اندازه بنده میتوانم از طرف خودم
 و از طرف همکارانم عرض کنم در این چهار ماه که گذشت
 ما فقط قناعت نکردیم باین که پیش آمدی است شده است و ما
 فقط باید نان مردم را برسانیم بلکه برای اولین مرتبه يك
 اقدامی شد از طرف دولت برای کشت بهاره و همین دولت
 حاضر این اقدام را کرد و سابقه ندارد که دولت در این کار
 اقدامی کرده باشد با وضعیت و تمام گرفتاری که داشتیم ب فکر
 آتی افتادیم و مأمورین به نقاط مختلفه مملکت فرستادیم و
 بقدری که ممکن بود پول دادیم برای این که بهاره کاری
 بشود که کمک کند به تأمین خواربار مملکت بنده خاطر
 دارم که دو نفر از آقایان نمایندگان که از ولایات آمده
 بودند به بنده میگفتند که چقدر پول میریزید نوبی دست
 و پای مردم و چرا اینقدر پول میدهید مگر پولتان را
 میخواهید دور بریزید هر چه میخواهد بهش میدهند
 بنده گفتم این لازم است اگر از صد تومان پنجاه تومان
 ما بهر قدر برود و پنجاه تومان به مصرف برسد باز جا دارد
 (صحیح است) و همین جهت بنده همینطور پول ریختم
 شاید بتوانیم نتیجه ای که در نظر است گرفته شود -
 عرض کنم بنده تصور میکنم آقایان رفقا میل ندارند آن
 کارهایی که شده است این جا گفته شود چون تظاهر میشود
 و بنده میل ندارم عملیات ما حمل بر تظاهر شود
 و باید عمل ما اسباب امیدواری و اطمینان آقایان باشد ولی
 چون ایشان فرمودند دولت عمل نکرده است بنده هم جواب
 عرض کردم که سوء تفاهم در خارج تولید نکنند و الا شاید
 جا نداشته باشد بگویم چون این وظیفه دولت است و باید هم
 انجام داد اگر هم دیگران نکردند غفلت از آنها بوده است
 اشاره فرمودند که مجلس هر کمکی که لازم بوده است بدوات

کرده و قوانین لازم را گذرانده است ولی ما باین قانون
 چه کار کردیم. البته کمال تشکر را ما از مجلس داریم که در
 این مدت هر لایحه ای که به مجلس آمده با سرعت گذشته
 و از این حیث هم نهایت تشکر را داریم غیر از این هم انتظار
 نداشتیم از مجلس ولی این که فرمودند باین قانون چه کردید بنده
 نمیبینم از آقای روحی قانون را وقتی میگذارند برای
 موقع احتیاج است وقتی که احتیاج بآن قانون پیدا شد بآن
 عمل میکنند و هر وقت احتیاج نداشت آن را عمل نمیکنند
 و الا قانون چیزی نیست که به محض اینکه از مجلس گذشت
 بحر کش بیندازیم قانونی است گذشته و يك قانونی که
 گذشته در واقع ای جلو گیری از تعذبات است این قانونی
 را که گذشته است ما آیین نامه هایی هم برای آن نوشتیم و
 برای مواردی هم که احتیاج داشتیم این قانون را عمل کردیم
 و بنده میدانم تا چه حدی آن عملیاتی را که بموجب این
 قانون کردیم مؤثر بوده یا نبوده است آن را بعد عرض خواهم
 کرد ولی تا آن اندازه ای که مورد احتیاج دولت بوده است
 این قانون را بمورد اجرا گذاشته است و بعداً هم بموقع
 اجرا خواهد گذاشت و امسال عملی که ما خواهیم کرد و
 کرده ایم روی قانونی است که از مجلس شورای ملی برای
 جمع آوری غله و منع احتکار گذشته است و آیین نامه ای که
 در کمیسیون مجلس گذشت عمل ما روی آن است یعنی ابتدا
 از دید میکنند و بعد تعهد میگیریم و بعد آن تعهدات را وصول
 میکنیم این قانون قسمت اعظمش برای این است که اگر در عمل
 جمع آوری و وصول تعهدات ما مواجه با يك مشکلاتی شدیم
 از این قانون استفاده میکنیم و تا بحال کاری که کرده اند این
 است که فعلاً مشغول باز دید هستند و تعهد میگیرند و از همه جا
 به بنده گزارشهایی میرسد که مشغول هستند و تعهدات را
 میگیرند و یکی از اثرات این قانون این است که گرفتن
 تعهدات خوب پیشرفت میکنند و مردم هم تعهد میدهند و اگر
 این قانون نبود ممکن بود سرپیچی کنند و اگر این قانون
 بود بزحمت می افتادیم و این خودش یکی از آثار این قانون
 است. این که فرمودند وقت گریهها است بنظر بنده هیچکس

بقدر دولت این موضوع را حس نکرده است و افراد ما در
 روز شاید بیشتر از ده یا زده ساعت کار میکنند و گمان
 میکنم کسی بهتر از دولت این موضوع را احساس نکرده
 باشد و اگر انشاء الله دیگران هم بهمان اندازه که اعضاء دولت
 کار می کنند کار کنند امور مملکت پیشرفت می کند
 و ما بسهم خودمان میدانیم که چون وقت تنگ است خیلی
 کار میکنیم. نکته دیگر اینکه آقای روحی در آخر
 بیاناتشان فرمودند که ما آن انتظاری را که از این دولت
 داشتیم بعمل نیامده است آرا میل داشتیم توضیح میفرمودند
 چه انتظاری داشته اند که ما عملی نکرده ایم عملیات دولت را
 نسبت بخواربار که عرض کردم و در قسمت های دیگر هم
 بقدری که ممکن بوده است سعی کرده است و وقت صرف
 کرده و خواهد کرد. يك موضوع دیگری را که اظهار
 فرمودند بیرون رفتن خواربار از کشور است عرض کنم که
 البته از شهریور باین طرف با این وسعت سرحدات آطلاوری
 که باید و شاید وضع سرحدات در حیطه اختیار دولت بوده
 است و سرحدات باز بود تقریباً و محتمل است احتمال دارد
 که اشخاص يك مقدار زیادی اجناس از سرحدات ایران
 به خارج حمل کرده باشند ولی بقدری جسی که دولت امنیت را
 در سرحدات برقرار کرد این قسمت خارج شدن جنس از
 کشور خیلی کم شد و مخصوصاً برای خاطر این که دیگر هیچ
 خارج نشود و از خارج کمکی نشود برای اینکه از طرف
 کشورهای مجاور هم مساعدت نشود بکسانی که جنس خارج
 میگرداند مذاکره شد و قرار شد که کلیه صادراتی که از
 کشور میشود تمام با اجازه و تحت نظر دولت باشد حالا با يك
 سرحدات طولانی که ما داریم و امنیت هم که در این چند ماهه
 یکقدری مختل شده بود و آقایان ملاحظه فرموده اند این
 سرحدات را اگر با این ترتیب يك اشخاص يك چیزهایی
 از آنجا خارج میکنند جلو گیری از آن مشکل بوده است
 سابق از آنطرف میآمد اینجا یعنی از خارج میآمد باین
 در صورتیکه ممنوع بود و حالا از اینجا میروند و علتش هم این
 است که ما نمیتوانیم يك سرحدات باین طولانی را حقیقه

آن طوری که باید به بندید و مانع شویم که یک خر و ار روغن هم بخارج رود (صحیح است) اما در این راه ما سعی داریم و با انواع وسائل داریم متشبث میشویم که جنسی از مملکت خارج نشود مثل اینکه سابقاً اجناس انحصاری که در مرزها میآمد ارزان برای آنها وارد میشد و ما قیمت اجناس انحصاری را در مرزها ارزان قرار داده بودیم که جنس انحصاری ورودش در مرزها مقرون بصرفه نباشد حالا هم برای اینکه جنس از مرزها خارج نشود معکوس اینرا در ارزاق کردیم یعنی اینطور قرار دادیم که قیمت گندم در مرزها بقدری گران باشد که آن گندم بطور قاچاق از مرز خارج نشود در یک قسمتهائی این کار را کردیم و امیدواریم در قسمتهای دیگر هم این امر را برقرار کنیم و درجه موفقیتش را هم عرض کردم مدت لازم دارد که ما بتدریج و یواش یواش موفق باین کار بشویم و با مساحتی که سرحدات مملکت ما دارد که همه سرحداتش باز بود و همه چیز داخل و خارج صید شد داریم بتدریج می بندیم و جلو گیری میکنیم و اگر حالا حسابش را بکنیم شاید بیست در صد آنچه که سابقاً میرفت امروز دیگر از مملکت خارج نشود برای این اقداماتی که شده است و بنده البته میخواهم طوری شود که همین قدر هم خارج نشود و بنده هم منکر خارج شدن آن ایستم ولی البته دولت وسائل زیاد دارد و وسائل دیگری هم اتخاذ خواهد کرد و از این کار کاملاً جلو گیری خواهد کرد . موضوع دیگر در باب وسائل نقلیه فرمودند وسائل نقلیه کشور ما البته آقایان میدانند که از خارج وارد میشود و چیزی نیست که در داخله تهیه شود این وسائل نقلیه هم کم و بیش بواسطه اینکه در سال ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ آن اندازه ای که لاستیک و اسباب یدکی و خود اتومبیل باید وارد کشور شود بواسطه جنگ خارج و اشکالاتی که در کار حمل و نقل است وارد نشد و یکی از مسائلی که دولت منظور نظر قرار داده قضیه وارد کردن اتومبیل و لاستیک است و باور بفرمائید از آن روزی که این دولت آمد مشغول اقدامات شد که با اندازه لازم کامیون و لاستیک وارد بکنند حالا بنده جزئیات

این اقدامات را نمیخواهم عرض کنم ولی اینقدر میتوانم عرض کنم که نتیجه اقدامات ما شاید قریباً گرفته میشود برای اینکه بموجب تلگرافی که از واشنگتن ما داشتیم یک مقدار نسبتاً مهمی بموجب قانون وام و اجاره لاستیک اختصاص داده شده بایران و نسبت بانومبیل و اسباب یدکی هم اقداماتی شده است و امیدوارم با اندازه لازم احتیاجات ضروری ما را تکافو بکنند و بزودی وارد کشور بشود البته لاستیک در درجه اول است که اگر لاستیک برسد یک مقداری اتومبیل الان در کشور موجود است و با دادن لاستیک آنها بکار افتاده و مورد استفاده واقع میشود و البته دولت غافل از این نبوده است که موضوع حمل و نقل در کلیه جریان اقتصادی کشور اهمیت دارد و اقداماتی کرده است و امیدوار هستیم که به نتیجه هم خواهیم رسید کما اینکه نسبت بقسمتی از آن رسیده ایم و نتیجه گرفته ایم . در خاتمه بیاناتی که آقای روحی فرمودند راجع بطرز عمل بود که فرمودند عمل دولت رضایت بخش نبوده است مخصوصاً مثلی زدند که گندم در بوشهر هست و در شیراز اشخاص میگردند عرض کنم خدمتتان که بنده تصور نمیکنم که اینطور باشد و گزارشی بنده ندارم و اگر ایشان گزارشی دارند و اطلاع دارند خیلی ممنون میشوم که بفرمایند آن گزارش چه بوده است و فعلاً گندم از بوشهر بشیراز وارد کرده ایم و مقدار گندمی هم که در بوشهر بود کافی بود منتهی چند روزی بواسطه اشکالی که در حملش روی داد در شیراز بآن اندازه ای که باید نان پخت کنند شده است ولی فوراً اقدامات لازم برای حمل شد و گندم هم رسید و رفاه هم حاصل شد و این عمل چند روزه نباید حمل بر این شود که دولت اقدامی نکرده است بلکه کاملاً دولت اقدام خودشرا کرده است و دولتی که از کانادا گندم را ببوشهر رسانده است البته سعی میکنند با تمام وسائلی که دارد گندم را بشیراز هم برساند ولی اگر یک مواعی که از اختیار دولت خارج بوده است در چند روزی پیش آمده است این را نمیشود غفلت اسمش را گذاشت بعلمت اینکه از چندین هزار فرسخ با پول زیاد با پولی که

چهار مقابل پنج مقابل قیمتش است این گندم به بندر رسیده است و دولت کاری نکرده باشد و غفلت کرده باشد که آن جنس بمحل خودش رسیده باشد و بنده تصور میکنم که این یک قدری حق ناشناسی است از عملیات دولت و فعلاً بنده عریض خود را باینجا خاتمه میدهم و بعداً هم اگر لازم باشد در جواب آقایانی که میخواهند صحبت کنند بعد از آنکه صحبت فرمودند بنده توضیحات لازم خواهم داد

رئیس - آقای انوار

انوار - عرضی ندارم .

رئیس - آقای بهبهانی .

بهبهانی - بدو لازم میدانم رفع توهم بکنم که آقایان و کسلا که مطلبی را سؤال میکنند یا توضیح مطلبی را میخواهند قصدشان طرفیت بادولت نیست دولت همیشه باید حاضر باشد برای اینکه با کمال جدیت کارهای خودشرا انجام دهد و نظام امور مملکترا عهده دار باشد و قوانین جاریه مملکت را حفظ کند و هر جا توهم رفت که کوشه از قوانین اجرا شده است البته کلاً باید سؤال کنند و آن وزیر هم باید حاضر شود و جواب بدهد علاوه بر این یک سئوالات لازمی میشود برای حفظ توجه عامه و رفع یک نگرانیهای که در عامه هست و این نگرانی فعلی نه تنها در عامه مردم هست بلکه در و کلاً هم هست برای اینکه از اولی که آقایان هیئت دولت را تشکیل دادند یک تذکراتی در خصوص خواربار و تأمین آسایش مردم و تأمین امنیت از طرف مجلس داده شد و آقایان از این جهات یک قولهایی به مجلس دادند و بنا شد روی آن قول عمل کنند تصور میشود که یک قدری قصور شده است در این کار چون تصور قصور میشود و آزاری هم از بهبودی اوضاع بیست مردم هم یک اضطراری در شان هست این مذاکرات میشود و من تعجب کردم چرا آقای وزیر دارائی فرمودند نباید در مردم نگرانی باشد من عرض میکنم نگرانی که مشهود است وضعیت نان را ملاحظه بفرمائید که هر روزه بهر دکائی جنس کمتر داده میشود و این بیشتر اسباب ازدحام مردم در این دکاها است و بعلاوه گاهی بعضی

از دکا کین بسته میشود من جمله در محله ما دودکان ناوائی هست یکی در بیرون شهر و یکی سز چهارراه سیدعلی دیروز صبح که هر دو آنها بسته بود حالا بعد از ظهر امیدام چه شد امیدام واقعا مردم بیچاره آن محل چه کردند اینها علت نگرانی است تصور نکنید که نگرانی در مردم نیست خیر هست دولت باید رفع این نگرانی را بکنند این فرمایشانی که آقای وزیر دارائی کردند در جواب آقای روحی میشود گفت در مقام سؤال اساسش یکی است سئوالی که آقای روحی کردند همان سئوالی است که بنده میخواستم بکنم ولی البته این فرمایشانی که آقای وزیر مالیه فرمودند بنده را مجبور کرد که چند کلمه عرض کنم اولاً در صورتی که دادند راجع به جنس ۱۸ سال ۱۹ و ۲۰ را صورت ندادند و اگر جنس ۱۹ و ۲۰ را صورت بدهند بنده تصور میکنم که در امسال ما باید جنس سال ۱۳۲۰ را تا سر خرمن بخوریم و نباید انبارها آنقدر خالی باشد این جنس کجا رفته است؟ البته این صورتی که وزارت مالیه دارد البته همان ۱۸ را ندارد ۱۹ را هم دارد ۲۰ را هم دارد مراجعه بکنید همیشه یک گندمی با جنسی نظیر همان جنسی که در ۱۳۱۸ داشتیم یا یک قدری کمتر از آن در انبار داشتیم و در مملکت بوده است که موجب میشد که اسباب نگرانی مردم بشود از موقعی که این دولت روی کار آمده است با از شهر یور ماه گذشته که اوضاع دیگری پیش آمد موجبات سختی و نگرانی فراهم شده است و این را بنده امیدام بچه مناسبت بوده و چرا موجودی سال قبل را ذکر نکردند و موجودی سال ۱۳۲۰ کجا رفته است؟ (وزیر دارائی - الان عرض میکنم) و چه قدر بوده و آیا بقدر کافی برای مملکت بوده است؟ یکی دیگر موضوع وسائل نقلیه است میفرمایند ماجدیت می کنیم که وسائل نقلیه لازم را تهیه کنیم این جدیت را از روز اول هم میکردند چنانچه در جمع آوری ارزاق هم از چهار ماه پیش مصمم بودند راجع به ارزاق در همان روزهای اول که آقایان معرفی شدند بکنند از آقایان نمایندگان تذکر دادند که یک عده از مالکین یک امهدانی برای پرداخت گندم دادند آن امهدات را چرا

بود که میگفتند وقوع اخص از امکان است و الآن عملی است که میشود و ما میبینیم خارج میشود و هر چه شما بگوئید حالا شب است ما می بینیم که هر روز است ممکن است اغلب آقایان نمایندگان بخوبی اطلاع داشته باشند و خبر داشته باشند خود دولت هم اگر میگوید صادر نمیشود برای این است که تراکت را رعایت میکنند آخر این را باید جاو گیری کرد این معنی ندارد که يك اشخاصی باسم يك اشخاص دیگر و باسم يك دول دیگر که ما از آنها چشم همراهی داریم و قانون گذرانیم و عهدنامه گذرانیم این کارها بشود حالا اگر بما کمک اساسی نمیکنند چرا صدمه بزنند این را باید نشست و حل کرد و اساساً این مطالبی که بنده عرض میکنم نه از لحاظ این است که بنده میخواهم اعتراضی بدولت کرده باشم خبر من میخواهم يك حقایقی را گفته باشم دولت هم باید روی حقیقت و حقایق بهر جواب بدهد و واقعا ما امروز منتظر نیستیم که دولت بگوید من آذوقه امسال را حتماً حکماً بشما قول شرافت میدهم مسئولیت قبول میکنم که تأمین کنم من همچو انتظاری را ندارم برای اینکه اگر دولت هم يك چنین قولی بدهد معلوم است که قول بی جهت میدهد و وسائلش در دستش نیست ولی بنده معتقدم که دولت در این موقع از خزانه مملکت هم اگر شده است باید صرف آسایش مردم بکند (صحیح است) و باید شب و روز هم مشغول کار باشد بنده تصور میکنم و بمائیل نقلیه ما را حق ندارد کسی وقتی که مورد احتیاج عمومی است استفاده کند (صحیح است) بچه مناسبت ما همه چیز خودمان را به آنها بدهیم و همه جور اسباب آسایش آنها را فراهم کنیم ولی آنها اسباب عدم آسایش ما را فراهم کنند ؟ بنده چندی قبل يك اطلاعی پیدا کردم و از یکی از آقایان وزراء هم پرسیدم انکار نکرد که يك لاستیکی وارد سرحد ایران شده است این را از آقای وزیر دارائی میپرسم راست است یا دروغ است . اگر لاستیکی باسم دولت ایران وارد سرحد شده کجا رفته ؟ این را بنده تصور میکنم اگر آقای وزیر دارائی اطلاعی دارد یا تصدیق میفرمایند یا تکذیب میفرمایند بفرمایند .

نمیگیرید آن تمهیدات را تعقیب کنید یا در فلان جا ابراهانی بمالو از جنس هست بروید بگیری چرا نگرفته اید ؟ چرا کار آن روز خودتان را با امروز گذارده اید که برای تهیه نان روزانه مردم باید امروز تهیه کنید و ناوائی ها بسته میشود و از تههههه بر نمی آید علاوه بر این يك شرحی راجع به کمی جنس فرمودند البته همه تصدیق میکنند که امسال جنس کمتر بوده است و در يك قسمت از مملکت باران نیامده است و موجب کمی جنس شده است بنده هم تصدیق میکنم اگر تصدیق نداشته باشیم قانون احتکار را برای چه گذرانیم ؟ برای همین که جنس کم بوده است برای همین بود که از اول سال معلوم بود که امسال جنس کم است و قانون احتکار را گذرانند برای اینکه دولت قادر و توانا باشد برای اینکه بتواند اگر کسی لطمتی دارد با بار او را بگیرد متأسفانه دولت در اجرای این کار هم بکفتری مسامحه کرد مثلاً همین الآن سرخرمن يك قیمتی برای جنس قرار داده اند که آن زارع و مالک ممکن نیست بیاید جنس خودش را باین قیمت بدهد بهر نحوی که هست بکسان دیگری میفروشد که خیلی بیشتر و چرب تر از او میخورد و این رویه رویه ایست که باید دولت بتواند جلو گیری کند ولی متأسفانه دولت نمیتواند جلو گیری کند و مردم هم میروند با اشخاص دیگری میفروشند و بعضی دلالها در این مملکت پیدا شده اند باسم دول دیگری می آیند باسم اجناسی را میخرند و بنده امیدام انتساب آنها صحیح است یا صحیح نیست و بنده تصور میکنم اگر تصدیق است باید جلوشان را بگیرند و باید بادولت هائی که ما مودت و دوستی داریم و عقد اتحاد داریم دولت وارد مذاکره شود که آقایان البته شما آمدید در مملکت ما و ما هم ارزاق خودمان را يك قسمتش را باید بشما بخوریم و بشما بفروشیم اما دیگر مقاضی نیست که اشخاصی بنام شما از سرحد خارج بکنند این که دولت میگوید ما چنین و چنان کردیم و جنس از سرحد خارج نمیشود بنده تصور میکنم اینطور باشد ما آن وقتی که طلبه بودیم و درس میخواندیم يك اصطلاحی

طباطبائی - آهائی که بود چه شد ؟
بهبهائی - و علاوه بر این بتصدیق خود آقای وزیر دارائی در هر وزارتخانه در آن مواقعی که لاستیک زیاد داشتند بهر وزارتخانه سهم دادند از آن لاستیکها . آن وزارتخانهها سهم خودشان را چه کرده اند ؟ الان بنده از وزارت دارائی و از بعضی جاها اطلاع دارم که میگویند لاستیک هست . خوب واقعا اگر لاستیک هست کامیونهای که از بی لاستیکی از کار افتاده است باینها لاستیک بدهند و خودشان بکار بیندازند . چرا واقعا میگذارند اشخاص دیگر کامیونها و وسایل نقلیه شما را از دست شما بگیرند ؟ چرا نمی نشینید و این قضایا را با موجهاتی که باید تصفیه بکنید نمی کنید ؟ واقعا اگر زورتان هم نمیرسد خوب بروید کنار و اگر می توانید جداً عمل کنید . اگر نمیتوانید و میگویند فلان آدم یا فلان سیاست اینطور اقتضاء میکند . بنده تصور میکنم و همانطور که گفتم سیاست امروزه مملکت خیلی بالاتر از این است که رعایت اشخاص را بکنند (صحیح است) عرض دیگرم راجع به جرائد است . البته بنده طرفدار این نیستم که جرائد هر چه می خواهند بنویسند و هر چه می خواهند بکنند بر له یا بر علیه اشخاص بر له یا بر علیه مملکت . البته يك سیاستی هم دولت دارد که روی آن سیاست امروزه مقید است بلکه مقید تر از سابق است که آن سیاست خودش را حفظ کند و انتظامات داخلی را هم حفظ کند . هر روزنامه هم که برخلاف سیاست و انتظامات عملی کرد دولت مقید است که او را تعقیب کند ولی قانون بالاخره برای اینکار راه گذاشته است و روی میل و اراده شخصی نمیشود این کار را کرد . در مملکتی که مجلس هست مشروطیت میگویند هست آزادی هست همیشه گفت آقا تو که فلان چیز را نوشتی روزنامه ات توقیف است بهش هم بگویند چرا توقیف شده است و به محاکمه هم برود و می چندین مدت سرگردان این و آن را به بیند و بگردد تا بداند چرا توقیف شده است و اگر هم بفهمد بروی خودش نیاید . اینطور می شود آقا بنده عقیده ام این است که هر کس بد بکند باید

مجازات بشود ولی بالاخره از راه قانون و از راه محکمه و پراش هم همان است که قانون برای ما معین کرده است که جرائد آزاد است و هیچکس در مملکت جلوی این آزادی را مطلقاً نمی تواند بگیرد مگر بعنوان قانون و از روی قانون و دستور قانون در مسئله مطبوعات و تقصیرات مطبوعات باید اساساً مراجعه بمحکمه بشود و از طرف محکمه هم به صاحب آن روزنامه گفته شود که برای چه روزنامه تو توقیف شده است (صحیح است) در هر حال این طرز عمل نمیشود که روز بروز بشنویم و بگویند که فلان جریده توقیف شده است . چرا توقیف شده است ؟ نمیدانم . واقعا آقا . يك جریده در جریده دیگر اعلان کرده بود که من نمیدانم چرا روزنامه مرا توقیف کرده اند شاید هم باطلناً فهمیده باشند ولی نخواسته است بگوید . ممکن است دانسته باشد ولی اینطور نوشته بود حالا یا واقع است یا خلاف واقع چه عرض کنم . عرض کنم مطالب دیگری که داشتم باز راجع به قانون احتکار خواستم عرض کنم مسئله این است که گاهی مأمورین دولت یعنی اغلب مأمورین سوء اجرا می کنند قانون را یعنی عملی می کنند که برخلاف آسایش مردم است البته جرائد را ملاحظه فرموده اید در روزنامه ایران شماره روز پنجشنبه اش بود گویا يك تظلمی بود از اهالی بیدخت گناباد راجع به زرعه ای بوده است که چند نفر زن و مرد رعایای آنجا بوده اند و مقداری جو داشته اند رفته اند آسیا کنند جمع آوری کرده اند که ببرند آسیا کنند مأمور دولت رفته است آنها را گرفته حبس کرده زجر کرده است که چرا کندم و جوانان را برده اید آسیا کنید . در صورتی که قانون احتکار که گذشته مستثنیای دارد يك اشخاص مثل زارعین تا مقداری برای خودشان آزاد است که ببرند برای مصرف و احتیاج شخصی و خوراک خودشان . این مردمی که زارعی که امروز گرفتار گرسنگی هستند نمیتوانند کندم و جو و قوت لایموتشان را بگذارند در بیابان که یکروزی دولت بیاید نگاه کند و بگوید که انقدرش مال تو و اینقدرش مال من . او امروز گرسنه است آقا ، نان میخواهد باید

بخورد نمیشود جلویش را گرفت. بنده از دولت تقاضی میکنم که هر گونه دستوری که برای آسایش مردم لازم است بآنها بدهند و بالاخره توجهی در اینگونه امور که اساسی است بفرمایند.

مسئله وسائل تقایه و حمل و نقل وسائل آسایش مردم وسائل امنیت و سایر وسائلی که باید زودتر فراهم بشود زودتر فراهم کنند تا مردم هم از این جهات اطمینان پیدا کنند و قلوبشان اطمینان پیدا کند که دولت واقعا برای آسایششان مشغول عمل است و يك اقدامی جدی دارد میکنند که اسباب آسایش و رفاهیت حال و آتیه آنان خواهد بود و رفاهیت آنان تأمین خواهد شد.

وزیر دارائی - عرض کنم که چه بنده و چه دولت آن سئوالی را که آقایان نمایندگان محترم میفرمایند اینطور تلقی نمیکنیم که با دولت طرف هستند. البته نمایندگان محترم حق دارند و میتوانند سؤال بفرمایند و هیئت دولت هم خیلی خوشوقت هستند که جواب عرض کنند و بنابراین چنین تصویری بهیچوجه نبوده است و عرض کنم بنده هم خیلی خوشوقت هستم (در بدو امر هم عرض کردم) که سؤال شد و موقع و فرصت پیدا شد که بنده بتوانم عریضی عرض کنم و این را هم اول عرض کردم چند مسئله بود که ایشان فرمودند و خارج از آن مطالبی بود که آقای روحی فرمودند باینجهت حالا بنده حاضرم توضیحاتی عرض کنم.

اینکه فرمودند دولت در موقع تشکیل قول دادند و آن قول وفا نکردند بنده مقصود از قول را تصور میکنم همان برنامه دولت بود که در موقع معرفی هیئت دولت تقدیم مجلس گردید. برنامه که ما بمجلس تقدیم کردیم عرض کنم حضورتان که آن برنامه را بنده میتوانم ثابت کنم که قدم بقدم مطابق آن رفتار کرده ایم. آن قسمتی که راجع بامنیت ممالک است البته ملاحظه فرموده اید و البته همقطار محترم من آقای وزیر جنگ که تشریف دارند ممکن است شمه ایشان بفرمایند که اظهار من الشمس است که چه بوده است وضع این مملکت وقتی که ما آمدیم و حالا چه اندازه

در قسمت امنیتش پیشرفت کرده است. آنچه مربوط بخوار بار کشور است که بنده شمه عرض کردم و راجع به عملیات دیگر دولت هم اگر لازم شد سایر همقطارها توضیحات لازم بمرض خواهند رساند و راجع بقول دولت اگر مقصودشان آن برنامه دولت باشد تصور می کنم که آن برنامه کاملاً نصب العین دولت است و خیلی هم پیشرفت کرده و امیدواریم بیشتر هم پیشرفت بکنند و کاملاً بر گرام دولت عملی بشود. اینکه فرمودند که چرا در تهران بعضی دکاهای ناوائی بسته میشود و بعضی اوقات به بعضی دکاها چند کیسه آرد کم میدهند بنده عرض کردم خدمت نان آقا که امسال سال عادی بیست اول که عرض کردم امسال سال عادی مثل سال ۱۳۱۸ بیست که در اول سال تقریباً در حدود پانصد هزار خروار در انبارها جنس باشد آوقت يك وضع دیگری بود و غیر از امسال بود که از اول سال چیزی موجود نبود و ما داریم روز بروز بهمه جای کشور جنس میرسانیم حالا اگر در يك جا چهار تا سه تا کیسه آرد کم بشود یا بيك دکان نرسد یا کسر بشود بنده گمان میکنم که مردم عاقل تر از این هستند که در يك چنین سالی بیایند و این مطالب را با این اقداماتی که از طرف دولت شده است و میشود بگویند. دولت دارد تمام روز بروز بکشور جنس میرساند عرض کنم که نان این کشور را از قرار ماهی یکصد هزار خروار در تمام کشور تأمین میکند آوقت فرض کنید اگر يك روزی در يك دکان ناوائی دو تاسه تا کیسه نرسد نباید مورد اعتراض و لگرائی باشد و بنظر بنده شاید که بعضی اشخاص که خدمت آقا عرض کرده باشند اطلاع درستی نداشته اند ولى بنده تصور میکنم که بیشتر مردم عاقل تر از این هستند که تا این اندازه موجب لگرائی آنها بشود و اینکه فرمودند که صورتهای سال نوزده و بیست هم اینجا گفته شود بنده تمام صورتهای اینجا دارم و بوجه اختصار عرض میکنم تا تصور نفرمائید جایی در رفته است ملاحظه بفرمائید در سال ۱۳۱۶ خرید دولت ۲۲۹۰۰۰ و مصرف ۲۸۰۰۰۰ تون - در سال ۱۳۱۷ خرید دولت ۳۴۳۰۰۰ تون مصرف ۲۷۲۰۰۰ تون

در سال ۱۳۱۸ خرید دولت ۲۵۸۰۰۰ تون - مصرف ۲۸۷۰۰۰ تون - در سال ۱۳۱۹ خرید کندم ۲۱۰۰۰۰ تون - مصرف ۳۰۳۰۰۰ تون - در سال ۱۳۲۰ خرید دولت ۱۴۱۰۰۰ تون و تا آخر سال مصرف کرده شده ۲۱۴۰۰۰ تون یعنی بمباره اخیری در سال ۱۳۲۰ دولت ۱۴۱۰۰۰ تون خرید کرده و ۲۱۴۰۰۰ تون مصرف کرده و هفتاد هزار تون از خارج وارد کرده.

ملاحظه میفرمائید نه فقط چیزی موجود نبود بلکه برای بذل سال بعد هم کم داشت و از خارج وارد کرده بود ۱۴۱۰۰۰ تون خرید کرده و ۲۱۴۰۰۰ تون مصرف کرده بود و این که بنده این یکسال را عرض کردم و سایر سالها را نگفتم برای این بود که ذکر آنها مورد لزوم نبود و این سال که عرض کردم البته در بعضی جاها جنس بود و در بعضی جاها نبود و ۷۰۰۰۰ تون از خارج وارد کرد (یکی از نمایندگان - خریده اند؟) و البته خریده است مفت که نبوده است مقدار خریدش هم اینقدر بود که عرض کردم این هم علتش این بود که در آن موقع که بحبوحه جمع آوری جنس بود آن وقایع در کشور اتفاق افتاد و امنیت سلب شد و مأمورین دولت رفتند و شاید يك مقداری محصول از میان رفت و این اندازه وصولش بود. پس بنابراین در خود سال ۱۳۲۰ - ۷۰۰۰۰ تون کمتر از میزان مصرف واقعی بود تا چه رسد باینکه خارج شده باشد

مسئودى خراسانى - علت این کسر را هم توضیح بفرمائید.

وزیر دارائی - عرض کردم جمع آوری محصول ۱۳۲۰ در موقع بحبوحه جمع آوری جنس یعنی شهریورماه آقایان میدانند که در شهریور ۱۳۲۰ در این کشور وقایعی رخ داد که بنده شرحش را لازم نیست عرض بکنم و این جریانات باعث شد که مأمورین دولت بجمع آوری جنس موفق نشدند و يك قسمتی هم از جنس شاید از بین رفت و حیث و میل شد و جنسی که معمولاً در يك سال مثل سال ۳۱۷ سبب و چهل هزار تون وصول کردیم در سال ۱۳۲۰ فقط

صد و چهل و يك هزار تون وصول کردیم و علتش را هم عرض کردم. عرض کنم فرمودند که تصدیق دارند که کشت در امسال کم شده است. قانون هم برای همین گذشته است که جلو گیری از احتکار بشود و دست دولت باز باشد و البته منظور دولت از پیشنهاد این قانون تصویب مجلس شورای ملی برای همین بود که در سال سخت بتواند دولت جلو گیری از احتکار و این عمل بکنند و همینطور است که فرمودید و اما اینکه فرمودید در اجرائیات دولت مسامحه کرده است الان عرض میکنم که اول خرمن است و ما تازه شروع کرده ایم و چطور میفرمائید در اجرائیات آن مسامحه شده است؟ بنده نمیدانم تازه شروع شده است اول جائی که الآن شروع شده در اطراف تهران خوار و ورامین است و این قانون شاید یکماه است که گذشته است و خرمن شاید تازه شروع شده است بدروش باین جهت حالا بنده نمیدانم چه مسامحه شده است؟

مسئودى خراسانى - تمهیدات چه شده؟

وزیر دارائی - اینکه آقای بهبهانی فرمودند صورت تمهیداتی که داده بودند چه شد و بعد وصول نشده است این تمهیدات. عرض میکنم بلافاصله بعد از اینکه این قانون گذشت ما صورت تمهیدات را از تمام ولایات خواستیم و روی آن صورت تمهیدات تصویب نامه صادر شد که آن تمهیدات را وصول کنند و مشغول شوند و باین جهت ملاحظه خواهید فرمود که در اجرائیات مسامحه شده است برای اینکه تازه اول خرمن و موقع شروع بکار است راجع بهبهانی جنس فرمودند آقای بهبهانی عرض میکنم بنظر بنده اگر توجهی بفرمایند ملاحظه خواهند فرمود بهای جنس را نسبت بسال ۱۳۲۰ یعنی نسبت بقبل از يك افزایشی که در آخر سال ۱۳۲۰ در اکثر نقاط بهم آمد و از صدی صد تا صدی صد و پنجاه بالا رفته است یعنی اگر در يك نقطه جنس صد تومان خریده میشد حالا دو بیست و پنجاه تومان خریده میشود و این نظیر ندارد در يك مملکتی که جنس عمده او گندم باشد در يك مدت کمی اینقدر ترقی کرده

باشد هیچ نظیر ندارد (صحیح است) و امسال هم برخی که ما معین کردیم اکثر صدی چهل و بعضی جاها صدی هفتاد زیادتر از قیمت سال قبل بوده است ملاحظه میفرمائید قیمت هائی که امسال ما معین کرده ایم البته يك طرف قضیه آن اشخاصی هستند که تولید میکنند يك طرف قضیه را هم باید در نظر گرفت و آن کسانی هستند که مصرف میکنند اگر نان تهران یا نان جای دیگر را بقیه می که الان تمام میشود بآن قیمت بفروشیم خود آقا نخواهید فرمود که چرا اینقدر نان را گران کرده اند؟ (صحیح است) و ما قیمت گندم را ترقی دادیم و دو قسمت گندم هست يك قسمت گندم ملاکین است يك قسمت گندم زارع است آن جنسی که مربوط بزراع است هر قیمتی که میخواهد میفروشد و تابع قیمت عرضه و تقاضای بازار است میماند قیمت جنس ملاکین آن را هم پارسال صد در صد اضافه کردیم امسال هم از چهل تا هفتاد در صد تفاوت ما اضافه کردیم و بنده میدانم دیگر چقدر ممکن است قیمت يك جنس را زیاد کرد و استرضائی خاطر يك عده را فراهم نمود؟ بنده عرض کردم تصور میگردم آن اندازه که جا داشته باشد و نسبت بترقی سایر هزینه ها لازم باشد دولت جنس را بالا ببرد حالا اگر يك اشخاصی باشند که تا این اندازه از قیمت باز هم حاضر میشوند بنده نمیتوانم جلوی طمع آنها را بگیرم در هر حال اینجا هم البته باید طرفین قضیه را در نظر بگیرد.

راجع به لاستیک فرمودند که بعضی از وزارتخانهها سهمیه داشته اند وزارت دارائی هم سهمیه داشته است بلی. این در اوائل سال گذشته وقتی که يك قدری لاستیک بود بهر وزارتخانه يك قدری لاستیک دادند که مدتی بعد آنها هم تمام شده و بمصرف رسیده و ندارند حتی وزارت پست و تلگراف هم که بیشتر از همه وزارتخانهها داشت آن هم تمام شد وزارت دارائی هم يك مقدار لاستیک دارد و جور نیست و هر وقتی که هر کامیوای بیاید و حاضر بشود برای ما جنس بیاورد البته از آن لاستیکها بآنها خواهیم داد ولی البته عرض کردم این لاستیکها جور نیست و برای کامیوهای کوچک است و هر کامیوای که

بتواند استعمال کند بآنها داده میشود آنها هم برای ما باربری میکنند هر روز هم جنس وارد میشود ولی باید پیدا بشوند و بیایند تا داده شود. عرض میکنم در خانه راجع باجراه قانون احتکار فرمودند که ممکن است از اغلب مأمورین دولت سوء عملی بروز بکنند خوب قانون احتکار تازه گذشته و نازه بجران عمل افتاده اگر در يك مزرعه یا يك دهی در کناباد يك کسی شاکی باشد که يك مقدار جو داشته و يك مقدارش را بعنوان مازاد ازش گرفته اند البته شاید در روز چندین شکایت برسد که مستقیم بنده خودم رسیدگی میکنم شخصاً بازرس میفرستم مأمور میفرستم رسیدگی میکنم بعضی هایش درست است و کسی اکثرش هم متأسفانه درست نیست تصدیق میفرمائید قضاوت يك طرفه امیدوارم که کسی که شکایت کرد میشود گفت مأمور کار غلط کرده است ممکن است مأمور واقعاً درست رفتار کرده باشد و این شخصی که شکایت کرده خطا کرده باشد این را به بنده هم تلگرافش را داده اند و بنده دیروز تلگراف را دیدم و دستور دادم رسیدگی کنند و مأموری معین کردم که رسیدگی بکنند تحقیق بکنند البته همه شکایات را باید رسیدگی کنند و رسیدگی هم میکنند و بنده این جا عرض نمیکنم مأمورین دولت واقعاً يك آدمهای منزهی هستند خیر بین آنها شاید اگر پنجاه هزار نفر مأمور دولت باشد ممکن است پانصد نفر هم آدمهایی باشند که واقعاً اجحاف و تعدی کنند اینها را باید نگاه کرد رسید رسیدگی کرد و واقعاً قضاوت کرد و مجازات کرد ولی يك شکایتی که میرسد رسیدگی نشده نباید قضاوت فرمائید که مأمورین دولت سوء عمل دارند برای همین يك فقره شکایتی که رسیده است.

نخست وزیر - آنچه که بنده در جرائد دیدم در ضمن بیانات جلسه گذشته شان آقای بهبهانی باین نکته تذکره داده و اشاره فرموده بودند که در مملکت دموکراسی قلم آزاد است اعم از اینکه حکومت نظامی باشد یا نباشد و برخلاف مصلحت اگر چیزی نوشته شده باشد باید بعد از ۲۴ ساعت علت توقیف آن از طرف محکمه بآن روزنامه گفته شود. از این بیان

آقای بهبهانی اینطور معلوم میشود که اینطور فهمیده اند که در ظرف ۲۴ ساعت علت توقیف باید از طرف محکمه بروزنامه گفته شود و تصور میکنم بنده که در این باب يك اشتباهی شده است و مقرراتی که در قانون برای این کار هست این است که مبرکوبید بعد از ۲۴ ساعت راجع بادامه توقیف یعنی بقای توقیف یا عدم بقای توقیف روزنامه باید بصاحب روزنامه اطلاع داده شود. در قانون اینطور نوشته شده البته این قانون راجع بیک موارد کلی است که مأمورین امر توقیف در مواقع عادی بایستی اینطور عمل کنند ولی وقتی که يك موارد غیر عادی است و حکومت نظامی برقرار است البته مقررات حکومت نظامی حاکی است باین کار. بنده که در قانون حکومت نظامی يك همچو چیزی را ندیدم اگر از لحاظ مقتضیات و اوضاع کشور روزنامه توقیف شود در ظرف ۲۴ ساعت ناچار شوند که توقیف یعنی بقای توقیف یا عدم بقای آنرا بروزنامه اطلاع بدهند شاید بنده بد می فهمم ولی ممکن است که واقعاً این قضیه را روشن کنیم و تکلیف دولت را معین فرمائید با وجود این مراتب بنده لازم میدانم که این نکته را عرض کنم از روزی که این دولت آمده است شاید غالب آقایان تصدیق فرمایند که ما نهایت سعی و کوشش را کرده ایم که اصول دموکراسی در مملکت محترم شمرده شود و اجرا بشود و خودمان هم نهایت سعی و کوشش را کرده ایم و حتی اگر گاهی از راه اضطرار ناچار شدیم بنابه مصالح کشور بعضی از روزنامهها را توقیف کنیم سعی کردیم که رعایت اصول را کرده باشیم اما بنده لازم میدانم این نکته را هم علاوه کنم که اگر خود ارباب جرائد انصاف و رویه انصاف را پیش بگیرند ملاحظه خواهند کرد که هیچوقت ما نظر خاصی نسبت به هیچیک از جرائد نداریم حتی شنیدم که اظهار شده است دولت به بعضی از جرائد کمک می کند بنده این جا رسماً این قضیه را تکذیب میکنم و عرض میکنم نه دولت هیچ وجه به هیچ روزنامه بهیچ عنوانی و نه شخص بنده هیچ کمک نمیکنند حتی در آرزوی که آقایان ارباب جرائد پیش من بوده اند شاید بعضی هاشان این جا تشریف دارند و

تصدیق فرمایند من همیشه گفته ام که تنقید از رویه دولت يك چیز لازمی است و ما خیلی خوشمان می آید که اگر حقیقه دولت يك روبرو را پیش بگیرد که مطابق مطالب باشد و اشتباهی بکنند جرائد با کمال آزادی اشتباه را بگویند و تنقید بکنند و حقایق را بگویند زیرا در نتیجه تنقید اوضاع روشن شده و یکی از محاسن حکومت دموکراسی این است که میتواند روزنامه ها از عملیات دولت تنقید بکنند و ما این را همیشه با جان و دل پذیرفته ایم و همینطور هم که ملاحظه فرموده اید از تنقید هائی که از ما شده است ما هیچ وجه باین قضیه ترتیب اثر نداده ایم. اما يك نکته ای را بعقیده بنده نباید از نظر دور داشت که اهانت بنظر بنده خوب نیست (صحیح است) آقایان باید تصدیق فرمایند که رشد يك ملت بعقیده بنده رعایت ادب و نزاکت است (صحیح است) از حدود ادب و نزاکت نباید خارج شد نباید کاری کرد که مردم از آزادی منزجر شوند (صحیح است) نباید يك ترتیبی اتخاذ کرد همینطوری که شده است که دسته دسته از مردم و حتی از نمایندگان محترم به بنده مراجعه کرده اند و اظهار کرده اند که آقا چرا روزنامهها را توقیف نمی کنید این قضیه نظایر زیاد دارد (راقی - اسم این نمایندگان را بگوئید که تقاضا کرده اند روزنامهها را توقیف کنید) و از دستجاب مختلف هم آمداد و بنده عرض کردم اگر حرفهائی هست دلایلی هست مدبر کی هست باید عمل بشود.

طباطبائی - اهانت بمجلس چه طور؟

نخست وزیر - آنها بد است.

طباطبائی - چرا دولت اقدام نکرده است؟

نخست وزیر - برای همین چیزها، برای همین استیضاحات

آقا بنده معتمد تمام جرایدی که راه اهانت را در این مملکت پیش گرفته اند باید توقیف شوند (صحیح است).

طباطبائی - باید نسبت بهمه باشد.

نخست وزیر - باید تمام رویه شان را عوض نمایند و بنده

برای این کار بالاخره ناچار شدم يك قانونی تهیه کنم...

طباطبائی - دولت هر جا خودش مقتضی میداند جرائد

را توقیف میکنند .

نخست وزیر - آقای طباطبائی این اظهارات را فرمائید (مهمه) نمایندگان - زنک رئیس)

رئیس - بگذارید حرفشان را بزنند .

طباطبائی - روزنامه که نسبت به پیغمبر اسلام و دیانت اسلام اهانت کرده است و مراد بوده است او را شما اجازه میدهید منتشر شود و در روزنامه های دیگر را می بندید . روزنامه که مجلس را محل رقص میکند .

نخست وزیر - چنین روزنامه ای را بنده سراغ ندارم **طباطبائی** - همان روزنامه ای که نوشت : چار زد آن چار چی مسخره . شما خوب اطلاع دارید .

نخست وزیر - شما دیگر حق ندارید بگوئید که اطلاع دارم وقتی که بنده بشما میگویم اطلاع ندارم . . .

طباطبائی - الان بنده بشما اطلاع میدهم .

دهستانی - این چه روبه ایست ۱۲ آقای رئیس چرا اخطار میکنید ۱۲

نخست وزیر - بنده همانطور که عرض کردم رویه عمل روی قانون حکومت نظامی است و دولت روی اصول حکومت نظامی و مطابق مقررات حکومت نظامی عمل خواهد کرد عرض کردم باز هم تکرار میکنم بنده صد در صد میخواهم که جرایم یک وضعیت را ایجاد نکنند که اسباب از جار عمومی نشود با آقای طباطبائی هم موافق هستم باور فرمائید که نمیخواهم که یک چیز خلافی گفته باشم ممکن است وقت نکرده باشم (لبیل سمیمی - مال ده سال پیش است) ده سال پیش را نمیدانم بنده همانطور که عرض کردم قانون مطبوعات را تهیه کردم به مجلس شورای ملی تقدیم خواهم کرد ملاحظه خواهید کرد اگر مطابق میل شد تصویب میکنند نشد رد میکنند (صحیح است - آقا صحیح است)

رئیس - آقای بهبهانی

بهبهانی - وقتی که بنده اجازه خواستم (نمایندگان بلندتر - بلندتر) عرایض بکنم راجع به بیانات آقای وزیر دارائی بود و حالا تصور میکنم باید از بیانات آقای

نخست وزیر شروع بکنم عرض میکنم که بنده عرض کردم در عرایض خودم که بهیچوجه من الوجوه در این عرایض نظر ندارم که دولت کیست و چیست بنده یک دولتی میخواهم مطابق قانون باشد قانون باید در مملکت حکمفرما باشد نه عقاید شخصی وزارت داخله یا وزارت خارجه یا حکومت نظامی مادام که قوانینشان تعرض بمطلبی ندارد و آن مطلبی که در قوانین مملکتی جاری است آن محل اجراست اگر در قانون حکومت نظامی فرضاً پیش بینی برای یک چنین چیزی نشده شاید ولی اگر پیش بینی شده باشد همان اصل قانون اساسی را نه حکومت نظامی و نه قانون دیگر نمیتواند لغو کند حتی مجلس حق ندارد راجع باصول قانون اساسی اصلاً نگاه بد بکند چه برسد باینکه یک دولتی بخواهد اصلاً نقض کند این اصل قانون اساسی است که نطق و قلم آزاد است و وقتی حکومت نظامی جلو گیری میکند باید اخطار بکند بهش که من باین علت جلو او را گرفته ام و باید به محکمه رجوع کند اگر این محکمه را صالح نمی دانید ممکن است که قانونی بیاورید پس بنابراین من خیال نمیکنم که بعد از چهل سال که همه اش در قانون بوده ام یک اشتباه باین بزرگی بکنم خواهش میکنم آقای نخست وزیر احتمال بدهند خودشان اشتباه فرمودند (نخست وزیر - ممکن است) و در واقع هم بنده صریحاً می گویم نظر به جریده مخصوص ندارم کیه فلان روزنامه چه کرده یا توهین کرده است بیک اشخاص یا چه کرده است من می گویم که هر جریده ای هر کاری کرده است باید بهش گفت اگر او را قانون بد میداند که مجازات میشود و توقیف میشود و اگر آن را قانون بد میداند ردش میکنند و رفع توقیفش میشود . بنده با هیچکدام از جرایم که با توقیف و نه با رد شدن مخالف بیستم ولی با طرز عمل دولت مخالف هستم که اصل قانون اساسی را نمیشود در حکومت نظامی زیر پا گذاشت . و اما راجع به فرمایشی که آقای وزیر دارائی کردند و فرمودند من عرض کردم در عرایض که دولت قصور کرده است در مسئله اجرای قانون احتکار بله من همچو

عرضی کردم و عقیده ام الان هم اینست که دولت قصور کرده است اینک فرمودند قانون احتکار و نظامنامه آن الان گذشته است بنده یاد آوری میکنم وقتی آقایان شریف میآوردند در کمیسیون دادگستری بخاری آتش میکردند و ما پای بخاری قانون احتکار را می گذرانیدیم و مدت سه ماه است از این قضیه گذشته است باز بهمان حالی که بوده است باقی است حتی اینکه آقای وزیر دارائی شریف آوردند گفتند که یک موادی است (چون بنا بود نظامنامه آن قانون هم از کمیسیون دادگستری بگذرد) آقای وزیر دارائی شریف آوردند گفتند بعضی از موادهست راجع به کار گندم و جو و جنس اگر او را بخواهیم معطل کنیم به تمام شدن آئین نامه امی شود و کار ما فرستش کم است و آقایان البته در نظر دارند که در یکی دو جلسه آن موادی را که ایشان میخواستند به موقع اجراء بگذارند درست کردیم در کمیسیون دادگستری تهیه کردیم و بدست ایشان دادیم از آنوقت تا حالا هم مدت دو ماه می گذرد آن نهادهای هم که من عرض کردم بوده است سال گذشته بود بنده امسال که میفرمائید که روز اول کار و اول خرمن است بنده عرض میکنم آن قانون را گرفتند آن نظامنامه را گرفتند دو ماه هم طول دادند نه لاستیک تهیه کردند برای وسایل نقلیه (لبیل سمیمی - از کجا بیاورند ؟) خواهش دارم جنابمآسی بعد از من تشریف بیاورید هر فرمایشی دارید بفرمائید دولت خودش میگوید در چهار ماه قبل از این لاستیک داشتیم و بلکه بعضی از اجزای دولت هم میگویند تا دو ماه تا یک ماه قبل از این داشتند لاستیک حالا هم میگویند دارند منتهی میگویند ذخیره کرده اند برای یک موقع سخت تر از این و من نمیدانم موقع سخت تر از این چه وقت است بنده در حال محالقم با اینکه یک عرایضی بکنم که بیک اشخاصی خدای نکرده توهینی بشود ولی میل دارم که آقای وزیر دارائی توجه بفرمایند که عرایض بنده بمورد بوده است قانون احتکار مدتی است گذشته است آئین نامه احتکار مدتی است گذشته است و بیشتر شامل

خواربار و جنس بوده است مخصوصاً بعد از گذشته قانون احتکار تحت چند ماده گذشت و بدست وزیر دارائی رسید ایشان میفرمایند ما عملی نکرده ایم و مقدمات عمل را فقط فراهم کرده ایم حالا که اول خرمن است از حالا بعد هم که فلان شده بنده در این باب دیگر عرض نمیکنم اما ایشان که فرمودند بنده گفتم که قیمت گندم را چرا کم تعیین کرده اند بنده که در این باب سابقه ندارم ولی از اهل فن شنیده ام که اگر قیمت گندم را زیاد تر معین می کردند و یک مقداری هم دولت ضرر بیشتر میکشید و از خزانه دولت برای رفاهیت ملت بیشتر خرج میکرد بهتر بود علاوه بر این جنس محفوظ بود یعنی همان مالک و زارع جنس را میآوردند دولت میفرخواستند اینک باطلماً برای یک اشخاص بخرند یا یک مختصر بنی بخرند و مخفی کنند و دولت هم نتواند جنس تهیه کند از این نظر بود که گفتم چرا قیمت جنس را بالا نمی برید این بود عرایض بنده .

وزیر دارائی - بنده پیش خودم تصور میکردم که توضیح بیشتری عرض کردم و تمام مطالبی که آقای بهبهانی الان فرمودند بنده جواب تمام را عرض کردم و چون ایشان تکرار فرمودند بنده هم ناچار میشوم مجدداً توضیحاتم را تکرار کنم یک قسمت فرمایشات ایشان راجع بقصور دولت بود آقا اگر توجه فرموده باشند قانون احتکار مربوط بامسال است یعنی آئین نامه اش و آنچه گذشته مربوط بامسال است و راجع به محصول امسال این را اگر آقا تردید دارید بنده قانون را از اول تا آخرش بخوانم ولی تصور نمی کنم بخواهید ولی آنچه که مربوط بگذشته و این نهادهای بود چون خود آقا فرمودید که میل ندارید دولت یک عمل خلاصه و ویژه ای بکنند ما دیدیم که نهادهای گذشته را نمیتوانیم با قانون و آئین نامه احتکار تعقیب کنیم آمدم تقاضای یک اختیاری کردیم و قانونی گذرانیدیم (یک قانونی که بقول آقایان اختیارات بود و بنده عادی فرض می کنم) دولت اختیار خواست مجلس اجازه داد که بموجب آن قانون ما یک آئین نامه هالی بگذاریم و عمل بکنیم و حالا هم داریم نهادهای را میگیریم

پس بنا بر این آنچه مربوط به گذشته بود ارتباطی به قانون احتکار نداشت و گسائی که تعهد کرده بودند باعتبار قانون جدیدی که گذشت ما نتوانستیم آنها را تعقیب کنیم ...
بهبهائی - قانون احتکار راجع بسال معینی بود گفته است که هر جا کندم دیدید بگیرید .

وزیر دارائی - حالا اگر آقا بخواهند بنده ممکن است این قسمت را توضیح بدهم اگر ملاحظه فرموده باشید تعهد بازدید ، رفع اختلاف ، تمام مربوط میشد با آنچه که مربوط بسال آتی بود که جنس موجود باشد اگر جنس موجود می بود ما ممکن بود برداریم ولی هنوز جنس موجود نیست تعهد آن چیزی است که باید بنمایند و بعد جنس را تحویل بدهد . اما اینکه قانون احتکار را ارتباط به لاستیک دادند بنده نفهمیدم و متوجه نشدم چه ارتباطی با لاستیک دارد آنچه که بنده عرض کردم يك مقداری لاستیک تا چهار ماه قبل داشتیم و حالا هم داریم منتهی لاستیکی که موجود داریم ناجور است و برای کامیون های بزرگ بسرد نمی خورد برای کامیون های کوچک است اعلان هم کردیم هر کس کامیون کوچک دارد و لاستیک میخواهد و تعهد هم میکند برای آوردن خواربار ما حاضر هستیم لاستیک بدهیم هر کس هم آمد دادیم بنده خودم عرض کردم کشف جدیدی نیست اینکه فرمودید چرا ندادید عرض می کنم دادیم اگر داده بودیم که لاستیک مان تمام میشد راجع به قیمت گندم که فرمودند اهل فن اظهار کرده اند اگر قدری بیشتر داده می شد این جنس بیشتر جمع میشد آن يك قدری بیشتر را بنده نمیدانم چه قدر است بنده عرض کردم در بعضی جاها صد چهل و بعضی جاها صد هفتاد و حتی صدی صد هم قیمت را اضافه کردیم حالا نمیدانم آن قدری که آقا میفرمایند چه قدر است چون ممکن است ما هر قدر زیادتر کنیم اشخاص مخصوصی بفرمایند کافی نیست اگر آن قدری را که در نظر دارند تذکر داده میشد بهتر بود ولی بنظر بنده خوب است قیمت جنس روی قیمت عادلانه ای که دولت تشخیص میدهد برقرار شود و آن قیمت را بایستی اجرا کرد و اشخاص هم

بایستی ممنون شوند بعضی ها نظر مختلفی دارند و میل دارند يك گندمی که دارند ده مقابل و ده برابر بفروشند قیمت های مختلفی برای گندم گذاشته شده است و قیمت هایی که برای ولایات تعیین شده تمام روی دلایلی بوده است جا هایی که آفت زیاد بود ما قیمت را زیاد تر کردیم و جا هایی که کمتر بود کمتر و در هر جایی ما قیمت را از صد هفتاد تا صد چهل اضافه کردیم و سال قبل هم يك مبلغی به نسبت اضافه شده آقایان متخصصی که با آقای بهبهائی صحبت کردند خوب بود تعیین میکردند که چه قدر و بچه مبلغی ما گندم را بخریم بهتر بود اگر گندم را اگر ان بخریم نان آن را بچه قیمتی بفروشیم باید هر دو طرف را در نظر گرفت صرف گفتن ملاحظه فرمائید يك چیز موهومی است و نمیشود روی آن استدلال کرد و البته هر قدر خرج بشود برای تأمین رفاه مردم جادارد بنده عرض کردم سال گذشته ما صد و پنجاه میلیون ریال ضرر کشیدیم برای اینکار و امسال آنچه را که بنده احتمال میدهم تا پانصد ششصد میلیون ریال شاید دولت برای اینکار ضرر بکند و اگر ما بتوانیم گندم پیدا کنیم از هیچ قیمتی مضایقه نداریم برای اینکه آسایش و رفاه مردم را تأمین کنیم سیصد میلیون ریال که سهل است سه هزار میلیون هم خرج بشود جا دارد برای اینکه بنده و دولت میدانیم که اگر يك نفر آدم تلف شود ارزش سه هزار میلیون را ندارد و این بشرطی است که وسایل فراهم شود صحبت امکان است و صحبت خرج کردن و خرج نکردن

وزیر فرهنگ - راجع به موضوع مطبوعات برای اینکه خاطر آقای بهبهائی متوجه شده باشد بنده این جا چند ماده قانون مطبوعات را قرائت میکنم اصل بیستم تمام قانون اساسی : « عامه مطبوعات غیر از کتب ضلال و مواد مضره بدین مبین آزاد و مجبزی در آنها ممنوع است ولی هر گاه چیزی مخالف قانون مطبوعات در آنها مشاهده شود نشر دهنده یا نویسنده بر طبق قانون مطبوعات مجازات می شود اگر نویسنده معروف و مقیم ایران باشد ناشر و طابع و موزع از

نمایش مصون هستند . پس قانون اساسی وقتیکه يك اصلی را معین کرده است ملاحظه میفرمائید که اصل آزادی يك اصل نامحدودی نیست و مطابق همان قانون اگر کسی بر خلاف این آزادی رفتار کرد تعقیب و مجازات میشود ماده ۵۰ قانون مطبوعات میگوید : بعد از آنکه روزنامه توقیف شد بقای توقیف و عدم بقای آن باید در بیست و چهار ساعت با اطلاع محکمه قانونی (دیوان خانه محل) رسیده حکم توقیف یا سبب توقیف یا آزادی روزنامه و غیره باید کتباً اعلان بشود بمدامده هشت حکومت نظامی است که میگوید : روزنامه جات و مطبوعات اگر بر ضد اقدامات دولت انتشاراتی به طبع برسانند امرات روزنامه و اداره روزنامه توقیف خواهد شد در صورتیکه تحریک بر ضدیت دولت شده باشد متصدیان با مدیران آنها موافق حکم محکمه نظامی مجازات خواهند شد . پس مطابق این اصل قانون اساسی اگر يك موقعی به موجب قانون روزنامه ای توقیف شد ما اصل قانون اساسی را زیر پا نگذاشته ایم خود اصل قانون اساسی اجازه میدهد که اگر بر خلاف قانون شد روزنامه توقیف شود ماده ۵۰ قانون مطبوعات تکلیفی برای مباشرین امر توقیف جز اینکه توقیف را در بیست و چهار ساعت به محکمه اطلاع بدهند وارد نکرده و البته هر روزنامه ای که توقیف میشود بمحکمه میرود البته محکمه برای تعقیب روزنامه نویس یا مقاله نویس يك اقداماتی میکند و ممکن است يك هفته یا دو هفته هم طول بکشد تا اینکه پرونده مقدماتی و تکلیفش معلوم شود بالاخره ماده ۸ حکومت نظامی چون يك قانونی است که برای موارد غیر عادی پیش بینی و تنظیم شده است يك قدری هم قدم را بالاتر گذارده است حتی تکلیف اعلام به اطلاع را هم از کردن مباشرین توقیف برداشته است و مطابق ماده ۸ قانون حکومت نظامی اگر در موارد عادی هم مکلف بوده است اطلاع بدهد در این جا این تکلیف را برداشته است و

[۴ - موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه]

جمعی از نمایندگان - ختم جلسه .

رئیس - اجازه میفرمائید جلسه را ختم کنیم (صحیح است) جلسه آتی روز پنجشنبه ۱۸ تیر سه ساعت و نیم پوهش از ظهر ...

بعضی از نمایندگان - یکشنبه

رئیس - پنجشنبه اعلام شد دستور هم لایحه جنگل ها (مجلس مقارن ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - حسن اسفندیاری